

TER ONDERTEKENING

 29/11/22

Aan de Minister voor Klimaat en Energie

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie
Directie Energiemarkt

Auteur

TER BESLISSING

Datum
27 november 2022

Kenmerk
DGKE-DE / 22544248

Bhm: 22562619

Kopie aan

Bijlage(n)
2

nota

Beslisnota bij Kamerbrief over uitvoering verplicht
plafond op marktinkomsten van producenten van
elektriciteit volgens Verordening (EU) 2022/1854
van de Raad van 6 oktober 2022

Parafenroute

Aanleiding

Verordening (EU) 2022/1854 van de Raad van 6 oktober 2022 verplicht lidstaten om vanaf 1 december 2022 gedurende zeven maanden de marktopbrengsten van producenten die elektriciteit opwekken uit bepaalde bronnen te plafonneren. Bijgevoegde Kamerbrief beoogt voor 1 december zoveel mogelijk duidelijkheid te geven aan elektriciteitsproducenten die te maken krijgen met deze heffing.

Geadviseerd besluit

U kunt bijgevoegde gelijkkluidende brieven aan de Tweede en Eerste Kamer ondertekenen. De brief wordt tegelijk aan de Staatssecretaris van Financiën ter ondertekening voorgelegd.

Kernpunten

- Omdat de heffing per 1 december 2022 in moet gaan, is het wenselijk deze brief voor die datum uit te sturen.
- We hebben in overleg met brancheorganisaties een webinar gepland op 9 december voor geïnteresseerde bedrijven en verzenden de installaties die bekend zijn vanuit onder andere de SDE++ en mogelijk onder deze heffing vallen een korte brief over de heffing en het webinar.
- In de Kamerbrief staat dat het kabinet werkt aan een voorstel voor een zelfstandige uitvoeringswet voor deze tijdelijke heffing, die terug zal moeten werken tot 1 december 2022.
- In dit wetsvoorstel worden de keuzes uit deze brief nader uitgewerkt.
- Voordat het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer kan worden ingediend, zijn nog (uitvoerings)toetsen en advisering door de Raad van State noodzakelijk. Om indiening bij de Tweede Kamer in maart 2023 mogelijk te maken, zullen

termijnen en procedures moeten worden ingekort en/of parallel moeten worden gevolgd.

- Het is wenselijk dat de wet na behandeling in de Tweede en Eerste Kamer uiterlijk op 30 juni gepubliceerd wordt en op 1 juli 2023 in werking treedt met terugwerkende kracht tot 1 december 2022. Dan beschikken de uitvoeringsorganisaties over hun bevoegdheden als de periode waar de heffing betrekking op heeft, eindigt.
- In de toelichting van deze nota worden de belangrijkste inhoudelijke afwegingen weergegeven:
 - hoogte plafond is € 130/MWh,
 - aggregatie marktinkomsten per maand,
 - productie-installaties vanaf 1 MW,
 - plafond van € 240/MWh voor biomassa-brandstoffen,
 - elektriciteitsproductie uit kolen onder de heffing,
 - periode van de heffing vanaf 1 december 2022 en
 - geraamde opbrengsten.

Toelichting

Inhoudelijke keuze: hoogte plafond is € 130/MWh

- De Verordening biedt ruimte om het plafond dat voor alle technieken geldt op een lager niveau vast te stellen dan het in de Verordening genoemde maximum van € 180/MWh.
- Een lagere cap van € 130/MWh kan worden gelegitimeerd vanuit de doelstelling van de Verordening, namelijk het belasten van overwinsten ten behoeve van de energierekening van huishoudens.
- Onder verwijzing naar maandgemiddelde dag-voort-prijzen die voor juli 2021 niet hoger waren dan € 60/MWh en gemiddelde weekprijzen tussen € 40 en € 70/MWh heeft het kabinet besloten marktinkomsten boven de € 130/MWh te zien als overwinst en af te romen.
- Voor circa 100 productie-installaties waarvoor een SDE-beschikking is afgegeven met een basisbedrag hoger dan € 130/MWh, geldt dit hogere basisbedrag als plafond. Op deze wijze zijn er geen aanpassingen aan de SDE++ nodig of een nieuw subsidie-instrument aan de uitgavenkant van de begroting.
- De verwachting is dat België ook een dergelijk lager algemeen plafond invoert van € 130/MWh en dat de verwachte keuzes in Duitsland qua gemiddelde orde-grootte leiden tot een vergelijkbaar plafond.

Inhoudelijke keuze: aggregatie marktinkomsten per maand

- Met onder andere de brancheorganisaties en de ACM is gesproken over de aggregatie van marktinkomsten; te bepalen per uur, dag, maand, kwartaal of voor de gehele periode van 7 maanden.
- Bij een langere periode zorgen lage prijzen ervoor dat het totaal gemiddelde omlaag gaat, waardoor de heffing lager wordt.
- Brancheorganisaties gaven aan dat ten minste een deel van de bedrijven een maandelijks boekhouding heeft.
- Bij het gebruik van uurwaarden zullen sommige centrales minder vaak aan gaan, omdat deze de hogere winst boven het plafond in bepaalde uren dan niet kunnen inzetten om enkele uren draaien op minimumproductie met een

verlies te compenseren. Dit is ongewenst doordat gascentrales de elektriciteitsproductie over zullen nemen.

- Tot slot speelt dat de Verordening een evaluatiebepaling bevat waarmee de toepassingsperiode van de Verordening kan worden verlengd. Een keuze voor een maand geeft daarmee minder onzekerheid over de wijze waarop de heffing wordt berekend in het geval de toepassingsperiode van de Verordening wordt verlengd.

Inhoudelijke keuze: productie-installaties vanaf 1 MW

- Nederland heeft zich tijdens de onderhandelingen over de Verordening vanwege de uitvoerbaarheid al ingezet voor een hogere grens dan de oorspronkelijk voorgestelde 20 kW.
- In lijn met deze inzet kiest Nederland voor de grens van 1 MW, zodat de heffing van toepassing is op circa 1.500 productie-installaties in Nederland.
- Circa 15.000 kleine installaties met SDE++ vallen daarmee buiten de heffing, net als alle zonnepanelen achter meer dan 1,5 miljoen kleinverbruikersaansluitingen.

Inhoudelijke keuze: plafond van € 240/MWh voor biomassabrandstoffen

- De eigenaren van kolencentrales gaven aan dat zij met het maximumplafond uit de Verordening minder biomassa zullen meestoken, vanwege de sterke toename van de kosten van (houtige) biomassa. Met name voor de Amercentrale, die nu op 80% biomassa draait, is dit relevant.
- Daarnaast gaf de biogas-WKK sector aan dat het plafond van € 180/MWh vanwege hogere biomassaprijzen voor hen niet voldoende zal zijn om te produceren. Hun productie zal dan door gascentrales worden overgenomen.
- Een hoger plafond voor biomassa, zowel vast als gasvormig, biedt een oplossing. De Verordening staat dit toe en wijst op het belang dat de gascentrales niet meer gaan produceren.
- Er zijn geen goede referentiemarkten vanwege de heterogeniteit van biomassa.
- Alles afwegende heeft het Kabinet gekozen voor een hoog plafond voor biomassa van € 240/MWh, gebaseerd op de huidige prijzen van houtige biomassa.

Inhoudelijke keuze: kolen onder de heffing

- De kolencentrales in Nederland zijn veelal ook elektriciteitsproducenten met lagere marginale kosten, waar de Verordening zich op richt.
- De Nederlandse kolencentrales kunnen volledig profiteren van de hoge marktprijzen met de intrekking van de productiebeperking die de kolencentrales was opgelegd.
- Door het plafond mee omhoog te laten bewegen met de kolen- en ETS-prijs leidt het onder de heffing brengen van kolencentrales niet of nauwelijks tot extra gasinzet.
- Het onder de heffing brengen van de kolencentrales zal door de eigenaren waarschijnlijk in de lopende procedures worden gebruikt.

Inhoudelijke keuze: periode van de heffing vanaf 1 december 2022

- De Verordening gaat om een heffing van 1 dec '22 tot 30 jun '23.
- Het voornemen in België is om dit per 1 augustus 2022 te doen en uit informele contacten met Duitsland weten we dat ook zij een eerdere datum zoals bijvoorbeeld 1 september 2022 overwegen.
- Nederland heeft ook deze mogelijkheden verkend en hierbij ook een advies van de landsadvocaat ingewonnen.

- Uit oogpunt van kenbaarheid, rechtmatigheid en *fair balance* heeft Nederland uiteindelijk niet gekozen voor een datum eerder dan 1 december 2022.
- Een keuze voor een datum eerder dan 1 december zou een nationale keuze zijn, omdat de Verordening uit gaat van 1 december; dergelijke beslissingen hebben een effect op het investeringsklimaat.

Geraamde opbrengst

- In de kamerbrief is een schatting van de geraamde opbrengst opgenomen van € 1,8 mld. Hierbij is ook vermeld dat het CPB zal worden gevraagd een raming op basis van het wetsvoorstel te certificeren voordat dit bij de Tweede Kamer wordt ingediend.
- Belangrijke onzekerheden bij deze schatting zijn de toekomstige elektriciteitsprijzen en de mate waarin de daadwerkelijke marktinkomsten van de elektriciteitsproducenten hiermee in lijn zijn (of mogelijk lager door (reeds eerder afgesloten) lange termijn contracten).
- Voor de opbrengst waren met name de keuzes voor de hoogte van het plafond, de periode van de heffing en het wel of niet meenemen van elektriciteitsproductie uit steenkool van belang.